FAUSZT ANDRÁS

Adatok a bonyhádi 179. számú II. Rákóczi Ferenc cserkészcsapat történetéhez

A cserkészcsapat rövid története

– 1921–1922. tanév: Megalakult a cserkészcsapat, Zvarinyi János (Zerinváry) csapatparancsnok vezetésével. 46 fő tett ünnepélyes fogadalmat a megyei tornaversenyen. 1922 nyarán volt Gerjen mellett az első tábor Mádi Kovács és Szuprics Vendel gerjeni birtokosok adományokkal segítették a táborozókat.

– 1922–1923. tanév: A csapat egy iskolai teremben cserkészotthont alakított ki. Ebben a tanévben a telefon és a távíró használatát tanulták, mesterségeket sajátítottak el, színjátékot adtak elő. 20 új cserkész volt a tanévben.

– 1923–1924. tanév: Újból Gerjenben tartották a tábort. 20 új taggal, 62-re nőtt a létszám.

– 1924–1925. tanév: Ősszel az MCSSZ elnökei meglátogatták a csapatot. 9 új taggal 48-ra változott a csapatlétszám. Bölcskén a gyönkiekkel közösen rendezték a tábort.

– 1925–1926. tanév: Egész Bölcske segítette a sikeres tábort, a csapatot a következő évben is meghívták. 1926 júliusában részt vettek a Nemzeti Nagy Táborban Újpesten. (9 új tag).

– 1926–1927. tanév: 92 fő dolgozott 11 őrsben Zerinváry János cserkészparancsnok vezetésével. A megyeri Nagy Tábor jól sikerült. A csapat akciót indított sátor és felszerelés vásárlására, sok támogatót szereztek.

– 1927–1928. tanév: A nyári tábort Szigligeten tartották (1927. aug.), a Keresztyén Ifjúsági Egyesületek szervezésében. A cserkészcsapat másodszor vett részt tiszti táborban a nyáron, 1928. máj. 6-án, gr. Héderváry Károly főcserkész tisztté avatta. 1928 januárjában Pécsett KIB-tag (Kerületi Intéző Bizottság)lett. A tanév eleji létszám 90 főről év végére 77 főre csökkent (13 új tag). Két tábortüzet adtak a város számára műsorral.

– 1928–1929. tanév: A tábor Balatonszárszón zajlott. Ebben a tanévben megnyerték a völgységi tűzoltóversenyt, junior kategóriában, és lőgyakorlatokon vettek részt. Öt főt küldtek az angliai jamboree-ra (Birkenhead).

– 1929–1930. tanév: Hat őrsben dolgoztak a cserkészek, 25 apróddal együtt. A nyári megyei táborban is részt vettek Pakson. 1930. ápr. 6-án a megyei cserkésznapot Bonyhádon tartották, tábortűzzel, bemutatókkal, játékkal, avatással.

– 1930–1931. tanév: 1930 nyarán is Pakson volt a megyei tábor. A cserkésznapot Dombóváron rendezték meg.

– 1931–1932.tanév: A nyári tábor elmaradt, a gödöllői dzsemborira készülődtek.

– 1932–1933. tanév: A készülődés folytatódott. A jamboreera 36 fő jutott el, a jó munkáért zöld selyemszalagot kaptak. Szuprics Vendel, gerjeni birtokos, a csapat régi támogatója felkereste a tábort, 25 kg halból főzött halászlét a cserkészeknek.

– 1933–1934. tanév: A tanévben dzsemboriról tartottak előadásokat az otthoni cserkészeknek.

– 1934–1935. tanév: 75 fő alkotta a csapatot, és Lengyelen tervezték a tábort.

– 1935–1936. tanév: Jól sikerült a nyári tábor, műsoros tábortüzet tartottak a helyieknek. 120 főre dagadt a létszám, karácsonykor jótett-hétre került sor. A megyei cserkésznapot 1936. április 26-án ismét Bonyhádon tartották, kb. 500 fővel, tűzoltóbemutatóval, tábortűzzel.

– 1936–1937. tanév: 1936 júliusában Gerjennél volt a tábor (56 fő) számjátékkal, nyomolvasással, úszással, tábortüzekkel (három nyilvános). A tanév elején 105 fő cserkészkedett. Irodalmi délutánt, számjátékot tartottak. A megyei számjátékon második lett a csapat.

– 1937–1938.tanév: Kölesden 20 fővel rendezték a nyári tábort, egy kuruc tábort, II. Rákóczi Ferenc életéről. A létszám 72 fő volt.

– 1938–1939. tanév: Rádiós őrsöt állítottak föl, és rádiózással foglalkoztak, két fő repülőképzésen vett részt. Ellátogattak a dunaföldvári cserkésznapra.

– 1939–1940. tanév: Az 1939-es nyári érsekújvári tábor jól sikerült, kirándulásokkal, honismereti feladatokkal. 64 fő vett részt a tanév munkáiban, pl. fémgyűjtésben.

– 1940–1941. tanév: A tábor elmaradt, de voltak kirándulások akadályversennyel. Rádiózás, légvédelmi szolgálat, repülőmodellezés adta a feladatot. Szekszárdon rendezték a cserkésznapot céllövőversennyel egybekötve.

– 1941–1942. tanév: Gyűjtést rendeztek a szegények javára (fém, ruha, cipő). Légoltalmi- és tűzoltóképzésben vettek részt.

– 1942–1943. tanév Az új próbapontok miatt országosan átszervezték a cserkészmunkát. Horváth Olivér tanár úr lett az új csapatkapitány. Akadályversenyeket, és kirándulásokat rendeztek.

– 1943–1944. tanév: Az internátusban új cserkészotthont kaptak. A csapat a helyieknek sok karitatív segítséget adott, a cserkészek a cipő- és zománcgyárban dolgoztak.

– 1944–1945. és 1945–1946. tanévben szünetelt a csapat működése.

– 1946–1947: Két év kényszerszünet után, közel 100 fővel újjáalakult a csapat, amely a franciaországi jamboree-ra készült.

A cserkészmozgalom országos felszámolásával egyidejűleg a gimnáziumban is megszűnt a cserkészcsapat.

Az élő példa

avagy egy öregcserkész visszaemlékezései az 1930-as évekből

Szuprics Vendel gerjeni diák 1930 őszén került a gimnáziumba, és 1938-ig (érettségiig) tanult itt. 1931/32. tanévben lépett be a 179. sz. Rákóczi Cserkészcsapatba, kék nyakkendős farkaskölyökként. Megtanulta a törvényeket, majd letette a cserkészfogadalmat. A Fecske őrs tagja lett: játszottak, kirándultak, túráztak, hétvégeken Bonyhád környékén. Jó sora volt a csapatban, az őrsben; vidám élet folyt, főleg hétvégén; sok cserkésznótát tanult meg énekelni. Parancsnokuk vitéz Zerinváry János tanár, aki szívén viselte a csapat sorsát.

SZUPRICS VENDEL CSRKÉSZ, 1931/32. TANÉV

Többször tartották a nyári tábort Gerjenben, így az 1935/36-os tanév végén is. A csapat két hétig sátrazott júliusban a Duna partján. Vidám két hét volt. A csapat támogatója, Vendel földbirtokos apja halat, tojást, birkát, nagyanyja nyári almát küldött a gyerekeknek. Két nagy tábortüzet rendeztek, a környékbeli előkelőségek részvételével, fényes sikerrel. Sok cserkész tanult meg a Dunán evezni, fürödtek, úsztak a folyóban.

Cserkészéveinek meghatározó élménye volt a gödöllői jamboree.

A CSERKÉSZCSAPAT SÁRSZENTLŐRINCEN, 2006

Az 1932/33-as tanévben már készültek a cserkész világtalálkozóra, négy őrs mehetett, kb. 50 fővel. Vendel áprilisban letette a cserkészvizsgát és az esküt, így zöld nyakkendőt köthetett. A Fecske őrssel ő is bekerült a gödöllői csapatba. 1933 júliusában megkezdték a közvetlen előkészületet a jamboreera, ez egy hétig tartott. Vasúti vagonba berakodva júl. 26-án elvonatoztak Gödöllőre. A megnyitóig szintén egy hét telt el, sátorállítással, díszítéssel. A szomszédok finnek, lengyelek, csehek voltak. A parancsnokuk az egész csapattal elégedett volt a kemény munka után, az altáborparancsnok is megdicsérte őket a szép kiállításért. A megnyitó augusztus 2-án volt, délután 3-6-ig tartó felvonulással, Horthy Miklós, Gömbös Gyula, Baden-Powell a cserkész mozgalom megalapítója) jelenlétében. A táborállítás napjai után ismerkedési napok következtek: a magyar, amerikai, cseh, lengyel, angol, ausztrál, finn, svéd, svájci, skót, osztrák cserkészekkel, Szent Erzsébet-emlékművel, királyi nyaralóval, üzletvárossal. Természetesen sor került énektanulásra, tábori misére, tábortüzekre, vidám műsorra. Emlékezetesek maradtak a szíriai cserkészek tevéi, a csehek faházai, a beszélgetések kalocsai, soproni cserkészekkel, fagyizások, mozilátogatások, fényképezkedések, őrködések, konyhai munkák.

Az ebéd mindig változatos volt: krumplileves lekváros tésztával; bableves hússal, barackkal; becsináltleves borjúhússal, krumplifőzelékkel; paradicsomleves marhasülttel, káposztafőzelékkel; zöldbableves káposztástésztával; pörkölt; főtt kukorica; füge; borsóleves túrós tésztával. Legfinomabbnak azonban az augusztus 6-i vasárnapi ebéd bizonyult: nagyapja vendégelte meg az egész csapatot, halpaprikással, túrós tésztával, sült hallal, vörös borral. A vendégek közt volt cseh, finn, skót, angol parancsnok, és az altábor parancsnoksága. A cserkészinduló eléneklése után jó hangulatban távozott mindenki, családja (szülei, nagyszülei, öccse) is elégedetten utazott haza.

A nagy forgatag, a vidám, boldog napok augusztus 14-én zárultak a hazautazással.

A cserkészcsapat újjáalakulása

A csapat újjáalakulását megelőzte az iskolavezetés erre irányuló szándékának megerősödése, illetve Szabó László, pécsi református cserkészvezető ezzel kapcsolatos, az iskolában tett látogatása. Megtörtént a kapcsolatfelvétel a cserkészmozgalommal, ennek első lépése volt, hogy igazgatói felkérésre jelentkeztem 2000 őszén a segédtisztképzésre (stk).

A stk két évig tartott, itt megismerkedtem a mozgalom célkitűzéseivel, alapvető cserkésztudást sajátítottam el, ill. a csapatalapításhoz szükséges információkat szereztem meg. A 2001/02-es tanévben kezdtem el a tényleges cserkészfoglalkozásokat heti rendszerességgel az akkori 7. osztályosokkal, akik most már végzős diákjaink. 2002. április 27-én tettem cserkészfogadalmat, a pécsi bazilika előtt, ünnepélyes külsőségek közepette, sok cserkésztestvéremmel együtt. 2002. július 5–15. közt zajlott a stk tábor, ahol a segédtiszti próbán sikerrel megfeleltem, így megkaptam a st képesítést, amely a csapatalapításhoz kellett.

2002 őszén tovább gyarapodott a csapat, új 7. osztályos tagok belépésével. Hivatalos csapatalapítási engedélyt kaptunk a Magyar Cserkészszövetségtől 2002 végén, ill. 2003 legelején. Sikerült a gimnázium régi csapatszámát, és nevét visszakérnünk, így 179. sz. II. Rákóczi Ferenc cscs. lettünk, a VI. cserkészkerület kebelén belül (Tolna, Somogy, Baranya megye). Megtarthattuk első nyári táborunkat, melyet a siklósi cserkészcsapattal közösen Szálkán rendeztünk. Ezzel hatalmas segítséget kaptunk Tóth János siklósi csapatparancsnok révén a csapatától, mert így elleshettük a táborozás, és szervezés minden csínját-bínját. A táborban már fogadalmat tett bonyhádi cserkészek is részt vettek: első fogadalomtételünk ünnepélyes keretek közt zajlott a gimnázium dísztermében, 2003. április 23-án. A táborban a konyhai munkát segítette Nagy Andrea, és Városi Anna kolléganőnk, előbbi rendszeres segítőnk lett nyári táborainkban, fia (Gergő) pedig ebbe a táborba ellátogatva kapott kedvet a cserkészmunkához.

A 2003/04-es tanévben újra nőtt a csapatlétszám. Kezdett kialakulni csapatunk, vele együtt pedig cserkészmunkánk keretei, programjai. Rendszeressé tettük a heti cserkészfoglalkozásokon kívül a kirándulásokat (pl. télen), ill. portyákat (ősszel és tavasszal), melyek mindig jó hangulatban teltek. A számos kaland, játék, tábortűz, táborozás összekovácsolt bennünket. A portyákat a Mecsekbe terveztük, turistaházban való éjszakázással, gyalogtúrával. Sok szép helyre jutottunk el együtt: Óbánya, Püspökszentlászló, Szászvár, Zobákpuszta, Kismányok, Mórágy, Siklós. Nagy élmény volt számunkra a siklósi országos hadijáték, mely a városban és a várban került lebonyolítás-

A CSERKÉSZZÁSZLÓ ÁTADÁSA, 2007

ra egy hétvégén, több száz cserkész részvételével. Első önálló táborunkat a Szászvár feletti hegyekben rendeztük.

2004–2005-ben örvendhettünk először őrsvezető-jelölteknek (Kocsis Rita, Láng Róbert, Szudi László), közülük Rita a 2005-ös őrsvezér-képző táborban sikeres próbát tett. Csapatunk Alsónánán tartotta nyári táborát. Az iskola fennállásának 200. évfordulóján a csapat felajánlotta segítségét a sárszentlőrinci régi evangélikus temető megtisztításához. Ebben a táborban az ötletgazda, Nagy István kollégám osztályának tagjai is részt vettek (10. c, 9 lány). A templomkerítést újítottuk fel, és a sírokat szabadítottuk ki a bozótos erdő szorításából 2006 nyarán.

2006 őszén Gerner Viktor és Róth Gergő jelentkezett őrsvezető képzésre, ami nagy örömmel töltött el. Közülük Gerner Viktor eljutott a nyári óvktáborba, amit eredményesen teljesített – így fiúk közt ő az első ezen a téren a csapatunkban. A 2006/07-es portyák és kirándulások után sikeres volt a nyári táborunk is, melyet nem a Mecsekben, hanem egy kicsit távolabb, a Gemencben (Pörböly) rendeztünk. Itt „búcsúztunk" el első elballagott csapattagjainktól, akik évekkel ezelőtt csapatunk újjáalakulásánál hitet tettek a cserkészet eszméje mellett. A tábor utolsó napján Bonyhádra visszatérve feledhetetlen estét töltöttünk a kollégiumunkban arra az estére megszálló külföldi magyar (főleg amerikai) cserkészekkel (KMCSSZ). A szentmise után kölcsönösen játékokat, dalokat tanítottunk egymásnak az iskola udvarán és ismerkedtünk. Nyár végén hatalmas ajándékot kaptunk Szuprics Vendel öregdiákunktól: elkészíttette és a tanévnyitón ünnepélyes külsőségek közt átadta a cserkészcsapat díszzászlóját, ami az egykori elveszett csapatzászló hű mása. Köszönjük e nemes adományt!

2007–2008 során elkészült a szép zászlórúd is (bükkfából) és a bronz rúddísz Bertalan Tamás önzetlen munkájával. Az elballagott cserkészeinket nehezen tudtuk pótolni, a csapat megújítása nagy feladat. Ezért várjuk őket vis-

sza a nyári, gerjeni táborunkba. Itt a múltunk egy kis szeletét felelevenítve az egykori táborhelyszíneket is bejárjuk (Szuprics-birtok).

Végül álljon itt a csapat teljes névsora (sajnos közülük már nem mindenki folytatja cserkésztevékenységét): Lohn Annamária, Kocsis Rita, Láng Róbert, Szudi László, Lohn Angéla, Sziklai Balázs, Tóth Attila, Hesz Petra, Vorgrümler Edina, Róth Gergő, Gerner Viktor, Kirch Szabolcs, Reimer Mark, Horváth Ákos, Eckert János, Sárközi Réka, Kovács Gábor, Kuti Emese, Köpenczei Gergő, Neukirchner Elizabeth, Kolbert Csilla, Kovács Imola, Jahn Rebeka, Knipl Zsanett.

Fauszt András cserkészparancsnok.